

LÝ HOÀNG PHONG

SỰ ĐUỔI BẮT KHÔNG CÙNG

Truyện ngắn

Sự đuổi bắt không cùng

Lý Hồng Phong

sự đuổi bắt bắt không cùng

Lý Hoàng Phong

Bìa: *M.C.P*

Nguồn: *Thư Quán bản thảo*

sự đuổi bắt không cùng

LÝ HOÀNG PHONG

**Tuần báo KHỞI HÀNH
số 30 – ngày 20-11-1969**

Tiếng la của thằng nhỏ thức hấn dậy. Hấn chồm ra ngoài phía bếp, chụp lấy cái bô, chạy vào phòng, nâng thằng bé dậy, kéo quần nó xuống. Thằng bé dựa người vào vai hấn đái xuống bô. Xong nó nằm ngay xuống giường, nhắm mắt ngủ. Hấn đặt cái bô xuống dưới gầm giường, ngả người xuống. Hấn nhìn về phía cửa sổ nơi phòng ngoài. Hình như trời sắp sáng. Hấn xây nghiêng người, cố tìm lại giấc ngủ. Hấn chợp đi một lúc, mở mắt ra thì đã nghe tiếng xe chạy ngoài đường phố. Bên cạnh hấn, thằng bé vẫn còn ngủ say. Hấn bấm cây đèn ngủ, cầm

tờ báo đặt bên gối, mở ra. Hấn đọc những tin tức chính trị ở trang đầu và đọc qua bài xã luận. Hấn lật vào trang trong đọc những tin trong nước và những tin văn đô thành.

Hấn đặt tờ báo xuống, suy nghĩ lan man một lúc rồi rời khỏi giường, đi ra phía sau. Hấn thấy vợ hấn ngồi giặt đồ bên bể nước. Hấn đến nơi bếp, châm lửa vào lò, bắt một ấm nước. Hấn cầm cái khăn lớn ở dưới chân bỏ vào trong cái xô, đặt vào nơi vòi nước, vặn nước cho gần đầy rồi ra đằng trước. Hấn nói với đứa con lớn đang ngồi làm bài nơi bàn học:

– Đi mua bánh mì đi.

Hấn đặt cái xô nước xuống, cầm cái khăn ở trong vắt nước và bắt đầu lau nhà. Hấn lau từ nhà ngoài ra đến bếp. Thằng

con hăn đi mua bánh đã về. Hăn mở một hộp cá nhỏ đưa cho nó. Thằng nhỏ để bánh và hộp cá trên cái khay mang ra đằng trước. Hăn đến nơi vòi nước, đã rửa mặt và đánh răng. Nước sôi. Hăn súc cái bình nước, bỏ vào trong một nhúm trà rót nước nóng vào. Hăn đợi một lúc rồi rót nước trà vào một cái tách, ngồi xuống trên một cái ghế đều, hớp từng ngụm.

Thằng bé lại la lên ở trong phòng. Hăn chạy vào cởi quần cho nó và đặt nó xuống trên cái xô. Hăn trở ra uống cạn tách trà. Thằng nhỏ ở trong phòng đi ra. Hăn đưa nó đến nơi vòi nước rửa dít, vào trở lại lấy cái quần ra mặc cho thằng bé. Rồi hăn trở lại trong phòng, cầm cái xô đưa ra sau nhà cầu. Vợ hăn nói:

– Anh cho thằng Bê uống thuốc đi.

Hắn trở vào đến nơi tử thuốc, lấy cái gói nhỏ, đổ một thứ bột xám xám vào trong cái ly rót vào một tí nước lạnh, đem ra ngoài trước.

Thằng nhỏ đang say ngủ trên đi văng. Hắn đập vào đùi nó cho đến khi nó mở mắt. Hắn kéo nó ngồi dậy, đưa cái ly vào miệng cho nó uống rồi đặt nó nằm xuống. Hắn trở vào phòng, mặc áo quần, cỡi lên xe gắn máy, ra đi.

Hắn gặp Hoàn trước cửa tòa báo. Hoàn nói:

– Hình như ông chủ bút muốn nói gì với anh.

Hắn vào tòa soạn đến nơi bàn Duy, hỏi:

– Cái gì vậy.

Duy nhìn hấn với vẻ mặt sa sầm, chỉ xuống tờ báo trên mặt bàn, hất hàm:

- Cậu viết bài gì kỳ vậy.
- Thế nào.
- Cậu viết vậy không sợ đụng chạm sao.
- Nhưng sự thật là như vậy.
- Tôi có bảo cậu viết sự thật đâu.
- Nhưng, nhưng...
- Cậu nên nhớ là cậu đến đây không phải để tìm sự thật.

Hấn như sực tỉnh, gục đầu, nói nhanh:

- Tôi quên mất. Tôi cũng không hiểu tại sao tôi viết như vậy. Có lẽ vì hôm qua mệt quá.

Duy nhún vai:

– Ờ quên, quên...

Hắn ra ngoài tiệm hủ tiếu, kêu một tô mì và một cái cà phê nhỏ. Hắn ngồi xoay lưng ra ngoài nơi cái bàn ở góc trong. Làm thế nào để có thể khỏi quên, khỏi quên. Làm thế nào để nhớ luôn luôn là mình kiếm ăn chứ không phải đi tìm sự thật. Làm thế nào để nhớ luôn luôn như vậy, suốt đời, kiếm ăn, kiếm ăn, kiếm ăn. Làm thế nào để quên lãng sự thật, quên lãng sự thật. Vợ hắn thì lại nói khác:

– Anh lúc nào cũng sống trong mây. Anh không bao giờ biết sự thật là cái gì.

Ông chủ bút nói cũng đúng, vợ hắn nói cũng đúng. Hắn không bao giờ biết sự thật là cái gì. Hắn phải kiếm ăn chứ đừng đi tìm sự thật. Không bao giờ biết

sự thật là cái gì. Hấn không phải là một đứa con nít. Thế nhưng hấn không thể nào nhớ mãi được. Một lúc nào đó hấn sẽ lại quên đi. Có lẽ hấn lại phải đổi việc. Thế nhưng có việc gì mà không một lúc nào đó, quên đi.

Hấn ăn tô mì, uống cà phê rồi trở về. Hấn ngồi vào bàn, trước cái máy chữ. Hấn lấy mấy tờ báo ngoại quốc trong cái sơ-mi trên bàn, cầm đọc. Hấn nhìn cái hình của Mao Trạch Đông, cái trán cao, đôi mắt lộ lộ. Hấn nhìn cái mặt vuôn vắn, bất động và nghĩ: “con người này chắc không bao giờ quên”. Hấn đọc xong mấy bài báo rồi lấy giấy bỏ vào máy, bắt đầu đánh.

Hoàn đến bên cạnh hấn hỏi:

– Anh viết cái gì đó.

Hắn nói:

– Công xã nhân dân.

Giữa bài viết hắn dừng lại nhìn vào mấy bức hình trên tờ báo mở ra trước mặt. Hắn nhắm mắt lại và thấy những đoàn người menh mông, lúc nhúc như sâu bọ và trên đoàn người đó là con người vĩ đại không bao giờ biết quên. Và bỗng nhiên con người vĩ đại ngã xuống chết, chết như mọi người, trở thành bộ xương, và đoàn người tan biến đi. Hết, không còn cái chủ nghĩa đó nữa, và hắn được giải phóng, hắn khỏi phải mãi mãi nghĩ đến nó. Làm sao có thể không quên đi, quên lãng, quên lãng bởi vì thực tại là một cái gì không thể nào cầm nắm được trong tay như một đồ vật, nó tan biến đi trong nắm tay như khói mù. Hắn cúi xuống bàn máy, tiếp tục đánh nốt bài báo.

Quá trưa, hấn ghé đến tiệm cơm và gặp Hoạt ở đấy. Sau bữa ăn, Hoạt hỏi hấn:

– Hồi này không thấy cậu viết gì?

Hấn nói:

– Tôi viết mãi một cái truyện không xong.

– Truyện gì?

Hấn suy nghĩ một lúc:

– Tôi không biết phải gọi nó là truyện gì. Tôi cũng chưa đặt được đầu đề. Tôi đã có cốt truyện. Nhưng khi tôi viết nó ra rồi thì không phải như vậy. Thật ra tôi muốn viết về cuộc chiến tranh này.

Hoạt lắng nghe, không nói gì. Hấn mỉm cười nói tiếp:

– Viết truyện là một sự đuổi bắt không cùng. Lúc đầu mình chỉ muốn nói đến một sự việc. Nhưng nó lại dẫn dắt mình đến những chỗ không ngờ. Viết về cuộc chiến tranh này thật mênh mông.

Hoạt ra đi. Hấn ngồi lại với ly cà phê đã nguội. Quán đã vắng hấn, chỉ còn một mình hấn. Câu truyện lại trở về với hấn. Những nhân vật, những hình ảnh quen thuộc lại hiện ra, và bắt đầu hoạt động trong trí tưởng hấn. Hấn nghe một tiếng nói rõ ràng: “Tôi không ngần ngại nói lên sự phi lý của cuộc chiến này. Tôi chấp nhận sự phi lý trong lúc chiến đấu. Tôi khác anh. Tôi không tự dối tôi. Tôi không tự bịt mắt trước thực tế của cuộc sống mà tôi thấy được. Có lẽ tôi đau khổ hơn anh nhưng tôi còn hy vọng tìm được sự thật”.

Có phải như thế chẳng. Có phải nhân vật đã nói, phải nói như vậy. Còn nhân vật đối diện, sẽ nói thế nào, sẽ nói thế nào? Hấn biết gì về cuộc chiến này. Ngoài những bài báo, những tin tức, những lời tuyên bố, những lời bình luận, phán đoán, tiên tri, và sự im lặng của những xác chết. Hấn không bao giờ biết hết được. Mỗi ngày hấn ngụp lặn, chìm đắm giữa những tin tức, những bình luận, những tuyên bố, những phê phán, những tiên tri đó, thế nhưng hấn đã biết được gì?

Ngoài đường ánh nắng đã dịu. Hấn tự hỏi không biết phải mượn ai số tiền để tiêu đến hết tháng. Hấn nhớ đến những số nợ phải trang trải, Hấn trả tiền cơm, lên xe, trở về tòa soạn. Hoàn còn ở đấy. Hấn hỏi mượn Hoàn số tiền dự tính. Hấn thấy nhẹ hấn người khi Hoàn chịu

cho hần vay đủ số. Bỏ tiền vào túi, hần thấy lúc này là cơ hội để hần đi mua một cuốn sách hần định mua từ lâu. Hần lên phố, thả bộ dọc theo những hàng sách. Hần nhìn thấy nhiều cuốn sách mới mà hần chưa nghe nói tới và hần không hiểu khi nào hần mới mua được và đọc được. Đến khi thấy được cuốn sách hần định mua, hần lại ngần ngừ không muốn mua nữa. Hần tự hẹn thôi để tháng sau.

Về đến nhà hần thấy vợ đang nấu cơm nơi bếp. Hần đưa số tiền cho vợ. Vợ hần hỏi:

– Thế còn tiền trả nợ.

Hần nói:

– Để tính sau.

Hần vào phòng, thay quần áo, nằm xuống giường, cầm cuốn sách đọc dở đặt

bên gối lên. Hấn đọc hết những trang còn lại. Khi hấn trở dậy ra ngoài trời đã tối. Thằng con lớn của hấn đã đi học về. Hấn cởi áo quần hai đứa con nhỏ của hấn, tắm cho chúng nơi cái vòi nước, Vợ hấn đã dọn cơm lên bàn.

Sau bữa cơm, vợ hấn dỗ mấy đứa nhỏ đi ngủ. Mấy đứa nhỏ đã ngủ.

Hấn đến ngồi bên cạnh vợ trên đi-văng. Vợ hấn hỏi hấn mượn tiền ai. Hấn kể lại chuyện mượn tiền cho vợ hấn nghe. Thằng nhỏ đang ngủ đái mế trên đi-văng. Vợ hấn đi ra sau lấy khăn lau. Hấn đứng dậy, ra phòng ngoài, ngồi xuống nơi bàn viết. Hấn ngồi một lúc trước bàn máy chữ, cố gắng dự tính những điều hấn sẽ viết trong những trang tiếp theo của cuốn truyện. Hấn nhớ đến câu nói của một nhân vật trong truyện hấn đã nghe vọng lên khi hấn ngồi trong quán

sau bữa cơm trưa. Hấn bắt đầu đánh lên trên mặt chữ.

Đến khuya hấn được ba trang giấy. Hấn đã thấy mệt mỏi. Hấn cầm lấy mấy trang giấy và đọc lại. Hấn thấy thất vọng. Những dòng nhạt nhẽo, vô vị. Hấn mở cái kẹp giấy lấy ra tất cả những trang hấn đã viết được và đọc lại từ đầu. Hấn đọc nhanh, vô vấp những dòng chữ. Đọc hết câu cuối cùng, hấn đặt cả xấp giấy lên bàn máy dựa người ra đằng sau lưng ghế. Hấn đã không nói được những gì hấn muốn nói về cuộc chiến tranh này. Hình như càng đi tới, hấn lạc dần giữa những mê lộ.

Hấn không còn nhận được phương hướng. Hấn sa lầy và mất tích. Hấn nhớ lại câu hấn nói với Hoạt:

– Viết về cuộc chiến tranh này thật mênh mông.

Nhưng hắn vẫn không mất tin tưởng một khi nào đó hắn sẽ cầm bắt được điều hắn theo đuổi và đối với hắn thì đó là lúc hắn tìm gặp được hòa bình, hòa bình trong tâm trí, đối với người đang chiến đấu cũng như người đã chết. Hòa bình bởi vì sự thật đã được trông thấy.

Hắn bước ra sân, đến dựa người vào cánh cửa ngõ, nhìn ra ngoài. Đêm yên tĩnh làm dịu những xao động trong trí tưởng hắn. Hắn trở vào nhà, tắt đèn và nằm xuống giường, bên cạnh đứa con hắn đang ngủ say. Trong bóng tối, hắn nằm mở mắt, dần dần cuốn truyện lại trở về với hắn và những nhân vật, những hình ảnh lại bắt đầu hiển hiện như một cuốn phim trên màn bạc. Mí mắt hắn mỗi lần, hắn nhắm mắt lại, và đến lúc

hắn sắp chìm vào giấc ngủ, trong một tiếng nổ vang động và một tia chớp sáng chói, hắn tưởng như đã vượt ra khỏi bức tường của tâm tối và đã cầm nắm được sợi dây của sáng tạo, cũng chính trong giây phút đó, hắn hiểu rằng, cái trực tại mà hắn tìm kiếm hắn chỉ có thể đạt tới trong giây phút ngắn ngủi và nơi biên giới mong manh đó của đời sống và sự đuổi bắt của hắn vẫn là một sự đuổi bắt không cùng.

KHỞI HÀNH – Tuần báo văn học
nghệ thuật ra ngày thứ năm số 30, ngày
20-11-1969.

